

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie z powództwa D.J., D.J., Ł.J. i S.J.

przeciwko W. w K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 13 maja 2026 r.

na skutek skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od
wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 października 2017 r., sygn.
I ACa 858/16

podejmuje zawieszone postępowanie.

UZASADNIENIE

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku pilotażowym z 23 listopada 2023 r. *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21, zobowiązał Państwo Polskie do przeprowadzenia stosownych zmiany legislacyjnych w terminie 12 miesięcy, usuwających wady procesowe, które skutkują naruszeniem przez Polskę art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Na te same uchybienia systemowe wskazał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 21 grudnia 2023 r., C 718/21.

W Rzeczypospolitej Polskiej sędziowie podlegają Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP). Sąd Najwyższy nie ma możliwości usunięcia wad procesowych, które prowadzą do naruszenia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i europejskiego prawa traktatowego (art. 267 TFUE), bowiem mają one charakter systemowy i wiążą się z procedurą nominowania sędziów. To rolę ustawodawcy jest przeprowadzenie takich

zmian legislacyjnych, by do naruszenia prawa nie dochodziło. Państwo ponosi odpowiedzialność za to, czy a jeśli tak to w jaki sposób zmienić prawo i doprowadzić do jego zgodności z traktatami i konwencją.

Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie zawiesił postępowanie, dając tym samym czas Państwu (tj. władzy ustawodawczej i wykonawczej) na podjęcie decyzji w tym zakresie i ewentualne wprowadzenie zmian. Mimo upływu długiego czasu, znacznie wykraczającego poza granice wyznaczone w wyroku pilotażowym, zmiany legislacyjne w tym obszarze nie nastąpiły. Z powszechnie dostępnych informacji wynika, że brak jest zgody politycznej na dokonanie jakichkolwiek zmian normatywnych w zakresie wyznaczonym w/w wyrokiem, mimo istniejących obowiązków międzynarodowych. Marszałek Sejmu rozpoczął procedurę wyboru przez Sejm sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie przepisów, które stały się głównym powodem stwierdzenia nieprawidłowości przez trybunały. Jednocześnie wprowadzono mechanizm samoograniczenia się Sejmu, polegający na przyjęciu uchwały wyrażającej zapewnienie, że w przypadku kształtowania składu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, Sejm uwzględni w swoich decyzjach wyniki wyborów dokonanych przez sędziów w wyborach powszechnych i transparentnych, wymogi konstytucyjne co do składu Krajowej Rady Sądownictwa i ograniczenia wynikające z ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 lutego 2026 r. w sprawie przywrócenia konstytucyjnych standardów wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów, MP 2026, poz. 259).

W konsekwencji należy uznać, że ustały przesłanki dalszego zawieszenia postępowania, bowiem Rzeczpospolita Polska nie dokonując żadnych zmian normatywnych, ale korygując sam faktyczny sposób wykonywania ustawy, wyraziła wolę odnośnie do sposobu reakcji na zobowiązania wynikające z wyroku pilotażowego. Odpowiedzialność za skutki ewentualnego stwierdzenia, że ten sposób realizacji wyroku jest nieprawidłowy czy niewystraszający, ponosić będzie władza wykonawcza i ustawodawcza. Dalsze oczekiwanie na usunięcie przez ustawodawcę stwierdzonych w wyrokach organów międzynarodowych wad polskiej procedury nominacji sędziów nie jest możliwe ze względu na obowiązek sądu rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

[a.1]

